

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: **Kiadó laptulajdonos:**
Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

A korszellem.

— július 13.

Általános a forrongás. Valami van a levegőben, ami a fennálló viszonyok ellen lázad. Visszatérő időszakokban rá lehet mutatni a történelem lapjain hasonló alakulási folyamatokra.

Ha valamely eszme megérett: elösmertetését parancsoló szóval kezdi követelni. És alig van példa rá, hogy az általánosságban jelentkező eszmét a maradiság el tudta volna nyomni.

A mi szabadságharcunkat a francia forradalom, a bécsi népmozgalom hullámai előzték meg és hajtották a megérésre. A népszabadság eszméje óriási erővel foglalt tért és kényszerítő hatalommal hajtotta össze egy táborba az emberiséget.

Az apostolokat aztán megszülte a vajudó kor és a szabadság diadalmas arccal foglalta el az önkénytől, a zsarnokságtól a trónt, hogy azontul vezére legyen a korszerű fejlődésnek.

Oroszország akkor még nem érezte meg ez eszme okozta földrengést, sőt hatalmát ez ellen föl is tudta használni.

Ma, mikor újra általános a főnálló viszonyokon való változtatás törekvése: a legnehezebb helyzetben éppen az az Oroszország van, mely eddig el tudott nyomni eszmét, gondolatot, testet, lelket. Fölütötte fejét a szabadság vágya s oly óriási erővel döngeti a zsarnokság kapuit, hogy kérdés: a százados, éppen azért korhadó, szárfák kiállják-e ezt az ostromot.

Mindenki tudja, hogy a mai világban szinte lehetetlen oly intézmény föntartása, mely a szabadságot csak mint kiváltságot ösméri. Éppen azért meg tud a mindenki érteni a kiáltást, mely a fehér cár felé száll és követeli az — alkotmányt.

A korszellem hozza-e magával azt is, hogy nálunk az ezeréves alkotmány eresztékei recsegnek, ropognak és az egész nemzet erőfeszítésére van szükség, hogy az épségben föntartassék?

A helyzet kétségtelenül válságos. Az uralkodó merev álláspontját a magyar nemzet elfoglalt álláspontjával

összehozni az a földadat, mely megoldásra vár.

Kérdés: ki közelítsen a másikhoz? A nemzet-e, vagy a király?

A király álláspontját a király föl adhatja azzal a megokolással, hogy nemzete óhaját és boldogságát többre nézi saját meggyőződésénél. Ez nemcsak szégyenére nem válik a királynak, hanem csodás magaslatra emeli a királynak nemzete iránt érzett szeretetét.

A nemzet álláspontjával már más-ként áll a dolog. A nemzet *jobbkat* követel, jobbanmondva jogainak elismerését. Ahány lépéssel eltávolodik elfoglalt álláspontjától: *annyi jogáról mond le.* És ezt nem teheti. Jogokat földadni annyit jelent, mint elősmerni másnak a jogát. Mert: ha a nemzet elősméri, hogy ez és ez a jog őt meg nem illeti: ezzel kifejezetten azt mondja, hogy az a jog ma valakit illet.

A válságos ügyet tehát azzal, hogy a nemzet közeledjék a király álláspontjához, elintézni lehetetlen. Az egyesült ellenzék sem tehet ily irányban lépéseket, mert a nemzet napról-napra nyilatkozik tiltó szavával a joglemondás ellen.

A korszellem hozza magával a nemzetnek ezt az állásfoglalását.

Evtizedeken keresztül nyögtük a félremagyarázható kiegyezési törvény átkát. Elérkezett parancsoló szüksége annak, hogy ez a törvény, az ezen a törvényen alapuló helyzet tisztázva legyen.

A törvény, amennyiben a nemzet többsége úgy akarja, meg is változtatható *törvényhozásilag.* Arra való a többség az országgyűlésen, hogy nemzet akaratának megfelelő törvényt kezdeményezzen. Ezt a kezdeményezési jogot sikkasztotta el a mostani senki-kormány. Ennek a kezdeményezési jognak az érvényesítése ellen küzd az áldatlan bécsi kéz. A királyt sikerült a játékba bevonni.

Amde: ha megbénult a törvényhozó szerv egyik alkotórésze, még meg van maga a nemzet. Ezt csak nyílt alkotmányserkéssel lehet elnémitani.

Politikai hírek.

— Képviselő választás Bonyhádon.
Bonyhádról jelentik: A képviselő választás ma délelőtt 9 órakor kezdődött. Fél 12 órakor Wébernek 534 és dr. Schwetenek 34 szavazata volt. Schwete visszalépvén, Wébert kiáltották ki képviselőnek.

— Vizsgálatok mandátumok ügyében. A kir. Curia választási tanácsa még a múlt hónapban elrendelte a vizsgálatot Cs. László László hunyaddobrai és dr. Montbach Imre nagyiklodi mandátuma ellen s a vizsgálat megejtésével a kolozsvári tábla egy bíróját rendelte ki. A kolozsvári tábla elnöke mindkét mandátum megvizsgálására most Inceze Jenő táblabíró jelölte ki, a ki f. évi szeptember 1-én kezdi meg a vizsgálatot előbb a dobrai s utóbb a nagyiklodi kerületben.

A nagy válság.

— július 13.

A közvéleményt ez időszerint élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy mi lesz majd összel a három évet kiszolgált katonákkal és hogy nem hívják-e be a póttartalékosokat? Ismeretlen forrásból az a hírterjed el, hogy október elsején a közös hadügyminiszter rendeletére bent fogják tartani a három évet kiszolgált legényeket, a póttartalékosokat pedig közvetlenül posta útján kézbesítendő behívókkal fogják szolgálatra berendelni.

A híreszteléssel szemben tudósítónknak jól értesült helyen sikerült beszereznie információt, amely szerint október elsején — még ha nem is lesznek újoncok — a három évet kiszolgált katonákat szabályszerűleg elbocsájtják s a póttartalékosokkal nem fognak rendkívüli rendszabályokat alkalmazni.

Ez állás foglalásra két szempont vitte rá a kormányt. Nevezetesen egyrészt „szigoruan ragaszkodik a fenálló törvényekhez és szabályokhoz; ennek különben már ismételtén kifejezést is adott.” Másrészt azonban nagyon sokat adnak arra, hogy a hadseregben ne bomolják meg a fegyelem.

Ennél fogva sokkal inkább belenyugosznak abba, hogy ne legyen teljes a létszám.

De azt is szem előtt tartja a kormány hogy ne izgassa fel a közvéleményt, különösen most, amidőn alapos kilátásai vannak arra, hogy szeptember 15-ig a válság megoldást nyer.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosi tudósok ajánlására, tüdőbetegségeknél, légszervek veseiktől mint hathatós szert hurutos bajainál, egymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emellett étvágyat és a testsúlyt, elidölíti a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4—kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cédvel legyenellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

Érdekes különben, hogy a tisztek mindenfelé biztatják a harmadéves katonákat, hogy nincs mitől tartaniok, mert semmi esetre sem fogják benn őket.

Kossuth Ferenc még mindig Budapesten van. Egyrészt idekötö a vezérő-bizottság pénteki ülésének bevétele és előkészítése, másrészt öcsésének ittléte és végül nagy hírlapírói elfoglaltsága. Kossuthot a világ összes nagyteleki lapjai zaklatják cikkekért; ma nem kevesebb, mint tizenkét helyről jött külföldi felkérés. Kossuth hazafias kötelességének tartja, hogy a kormány fizetési információival szemben hozzájáruljon a külföldi tisztességes felvilágosításához és ezért valamennyi felszólításnak eleget fog tenni. Ezért ma és holnap még arról is lemond, hogy fivérével együtt töltse a napot és megírja az összes tőle kért cikkeket. — Néhány nap múlva elutazik Herkulesfürdőre; a tervezett eberhardi kirándulásról az idő rövidsége miatt le kell mondania.

A a pénteki vezérő-bizottsági ülésre a disszidenseket is meghívták; a disszidensek most már rendes tagjai az ellenzéki szövetségnek és küldötteik a vezérő-bizottságnak állandó, rendes tagjai.

Tegnap politikai körökben erősen lábra kapott a hír, hogy Fejérváry Géza báró tekintettel öreg korára, lemond a miniszterelnökségről. Portáltak még azokat a híreket is, a melyek Fejérváry kinevezése előtt forgalomba kerültek. Tudniillik, hogy a tabornok sulyos vese baja miatt vissza fog vonulni a politika színteréről. A Magyar Nemzet, a kormány második számú szócsöve megcáfolja ezt a hírt. Hozzátevé azt is, hogy Fejérváry olyan kijelentést, mintha lemondani készülne, nem tett.

Az alkotmány védelmére kelő vármegyék száma ismét kettővel szaporodott. Somogyvármegye törvényhatósági

Kossuth Lajos kiadatlan levelei.

Kossuth Lajosnak a Beöthy Akos hagyatékában talált, eddig még kiadatlan leveleit közli „Az Újság”. — A gyűjtemény tartalma: Kossuth Lajos hét magán és Kossuth Lajos, mint a honvédelmi bizottmány elnökének négy hivatalos, de sajátkezűleg írt és részben magánjellegű levele Beöthy Ödönhöz, két, idegen kézzel írt hivatalos levele a honvédelmi bizottmány elnökének és ugyanannak egy nyílt rendelete (a két utóbbit csak kivonatossan közöljük), továbbá Bem tábornok egy egy eredeti francia levele Kossuthhoz és Beöthyhez, Szemere Bertalan sajátkezűleg írt észrevételei Kossuth Lajosnak egy előterjesztésére a honvédelmi bizottmányhoz, Kossuthnak, mint a honvédelmi bizottmány elnökének Raics Örnagyhoz német nyelven írt két levele, végre Blegoevics altábornagyhoz és az aldunai seregek vezéreikhez írt levele.

A nagyérdemű levelek közül közöljük a következőket:

I.

Árulók mindenfelé.

„Tisztelt barátom!

Szemere nem tudósított arról, hogy mikor küldd hozzád a stafétát, — resteltem az örökös idővesztést — saját titoknokomat küldöm hozzád, viszen egyelőre saját biztosi költségeidre 3000 pftot. Tájékozd magad 's tudósíts, mennyi pénz kell, küldd meg azonnal.

Titoknokom most jött a táborból. — Megyen vissza, hogy elmondja neked ta-

bizottsága — mint Kaposvárról jelentik — tegnap tartott közgyűlésén egyhangulag bizalmatlanságot szavazott a darabant kormányra. Ugyancsak így cselekedett Zalamegye is, melynek főispánja, Hertelendy Ferenc igen nagy hazafiasra való kijelentést tett. A főispán tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy lemond *s egy pillanatig se hajlandó a kormányt szolgálni.* A derék főispán nyilatkozata viharos tetszést keltett az egész vármegyében.

Most, vagy soha!

— július 13.

Hitegetik-csalogatják az ellenzéket mindenféle „engednényekkel.” Tizenöt kemény pontokban szedik kottára, hogy mi minden kérdésben ad nekünk jogot a fejlődésre az uralkodói kegy atyai malasztja. Még a katonai kérdésben is ígérnek „engedményt.” Hogy t. i. hajlandók szigorúan keresztül vinni a „territoriális rendszert.” Nincs okunk kételkedni a koalíció kitartásában s hisszük szentül, hogy engedni nem fognak, még kevesebb felülni a hamis osztrák ígéreteknek.

Abban a nézetben vagyunk, hogy ha a magyar nemzetnek most nem lesz elég kitartása jogainak érvényesítését kivívni, a mai belső és külföldi viszonyok végtelenül kedvező állásában, később talán még kevesebb alkalmat és módját leszen rá. Az autokrata Ausztriának sehol sincs segédalma. A három szövetségre hiába számítana. Olaszország nyíltan fölvetette programjába az olaszlakta osztrák tartományok elfoglalását. Mi több már készülődik is erre a háborúra, a mely az olasz egységet lesz hivatva betölteni. S Németország? Ne feledjük el, hogy az a vihar, amely ma ostromolja a Magyarországon terpeszkedő osztrák abszolútizmust tulajdonképpen abban a pezsgőspohárban keletkezett, amelylyel Vilmos császár azt a híres fölköszöntőt tartotta a magyarokra, ezredévük ünnepén. S nem fájt a Triesztre a pángermánizmus foga? Németország nem fogja hadtesteit annak a Habsburgnak rendelkezésére adni, akit véres áldozatok árán szorított ki a német szférából és nagy hatalmi állásából. Erős imperiumok, minő Vilmosé, inkább szeretik a rombadőlő uralmakat, mint az erősödő államokat? Hát Oroszország?

A muszka cír ma a legkisebb hatalmasság az egész Európában. Nikita külön tévyező nálánál. Hiszen immár a Knyáz Potemkin is dacolni mer vele. Az a föltevés végül, hogy a Habsburg dinasztia a román király haderejének lekötésével biztosította magát ha az abszolútizmus forradalmat találna előidézni Magyarországon, tisztára örülség és humberg. Először is Magyarország háron Romániától sem ijedne meg. Másodszor: oláh szövetségünk egy győzelmes, leigázó harc esetén az osztrák fegyveremborától legalább is Erdélyt jutalmul követelné. Hát képzelhető olyan gonoszul meghibbant agyvelő, amely egy rögesznéért egy fejedelmi országot képes inkább feláldozni? Ennél még az osztrák generálisoknak is bizonyára több eszük van.

Nincs okunk tartani az osztrák politikuskok rémitgetéseitől. Üres vaklármá az. Vén és ócska tarack durrogás, amelynek nincsen magja. A tarack mellé allított patyantyus is lövéseivel csak magát sebesíti meg. Még ha tovább is lövöldöz, egészen tönkre teszi magát. Már is süket és vak. Hadd szadjon a kész öngyilkosságba. Nem lehetetlen, hogy boltostára ráhull a fekete-sárga zászló. És a Gottha te akkor fog utoljára megzendülni a magyar levegőben.

Szeretjük a béketanácskozásokat, ha a zugminiszterium temetési szertartásának előkészületeit beszél meg rajtuk. Békét azonban a magyar hadsereg biztosítása nélkül nem kérünk, mert részünkön a győzelem minden biztosítéka. Háromszínű zászlónkat az idők szele a magasba röpítette, kárhozat a kézre, amely dicsőséges szárnyalásából a megalkuvás és kudarc sorába dobja.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— július 13.

A miniszterelnök-generális urnak elromlott a gyomra. Karlsbadba vízi reparálni.

Hej! Magyarországnak is elrontotta a gyomrát a Fejérváry kormány. Csakhogy az országot bajos volna Karlsbadba küldeni!

Romániával konfliktusunk van. Egyszerűen átlóttek a magyar határon, két esendőrünket pedig elfogták.

pasztalásait. Viszen Mészárosnak is egy levelet pecsétellenül, olvasd meg, pecsételd le 's add kézhez.

Az ő előadásából 's e levélből látandod, a dolgok miként állanak.

Intézetos árulás fészkeben van.

A hazát most csak Te, Csányi 's Vukovics menthetitek meg. De a megmentésnek csak egy módja van. Ne nézzétek a különösen Te ne nézd a reád bizott biztosi hatalom formalitási körét. Misszió az, hogy mentsd meg a hazát 's minden lépésed jogos, melyet erre teszel. Teljhatalmu kir. Biztos vagy, lépj fel mint ilyen, teljhatalommal, minden biba orvoslására, minden vétek megboszulására, minden árulásnak megfontására. Akár katoná, akár pap, akár Isten fia ellen.

En helyzetemben a fővezért magát is statárium elébe állítanám, ha áruló. És a közlegénységre 's altisztekre támaszkodva reformálnám a sereg szellemét. Értekezz az iránt Mészárossal, ha egyetértve tehetek a mit tenni kell — jó, ha nem, releválj vizsgálatilag minden árulási tényeket, akár kit érjen bár a vád 's küldd fel kurirral nekem. En a ház elibe terjesztem és oly hatalmat adatok kezébe, mely előtt reszketni fog minden áruló.

Vaynak irtunk, hogyha szükségesnek látja, magát Puchert is mozdítsa el hivatalából, Vukovicsnak hasalót Pirt iránt — neked is illy hatalom kell, szőlisd fel az iránt a hadminisztert, mert ő ott van 's a főhatalom az ő kezében, a mig ott lesz, katonai tekintetben — vele a collisiót, mig a haza veszélye engedi, kerülni kell,

— de ha nem adja meg neked a szükséges hatalmat, irj nekem, — majd megadja az ország. Emlékezz azou emberekre a mult század végével, — kik a tábor homloksora előtt fogatták el az áruló hadvezért — Illy magas pontra kell emelkedned szükség esetén.

En azt mondom neked: a minő nagy a haza veszélye, — olly korlátlan a te hatalmad, azt elhárítani.

Titoknokom — Rákóczy — elmondja a dolgok itteni állását, — minden szavának hihetsz. Ha szükséged van illy emberre, tartsd meg, mig gondoldod, hogy szükség, — sok hasznát veszed.

Ne hagyjuk elveszni szegény magyar hazánkat. — Aldjon az ég.

Bpest, Aug 29. 1848

Barátod

K. Lajos.

Török drága pénzen penészes kenyeret ad a tábornak. Intézkedjél, — van más, a ki olcsóbbat jobbat ad.

Temesvárból az áruló Siskovics ezredbelieket ki kell irtetni, mert eladják a várat. — Vukovicsnak adatott iránta utasítás, — nemzetőröknek kell helyökbe szállni — mig mást tenni lehetend. — Ha reá tudnád birni az aradi tüzereket, bármi áron, hogy vállaljanak ott egy hónapi szolgálatot, — nagyon jó volna. Azonkívül, ha a hazakészülő nemzetőrök közül vagy 600-at oda tudnál küldeni, — megmentenéd Temesvárt.

Nagy gondot fordíts arra, hogy a német tisztek közt ne kapjon lábra azou

Ebből nagy megalázás fog származni reánk nézve. Horvátok megalázzák a címerünket, lengyelek elharácsolják a földünket, hát most a románok előtt fogunk meghátrálni, önálló államiségünk nagy szégyenére.

Pedig katona a miniszterelnökünk. Nagybajuszu generális, most mutasd meg, hogy ki és mi vagy: hős e, vagy csak hősmincér? . . .

Fehérvári báró ur arcképét árulják. Vettem egyet. Jó lesz a gyermekeknek elrettentő példaul. Kitalnék a magyar politika alakjaiból egy dicsőségteljes Pantheon, de kitalnék egy vastag kötet feketekönyv is. Az első lapon Tisza, Fejérvári és Zselénszky arcképének kell majd diszlenie.

NAPI HIREK.

Világbéke.

— július 13.

A nagy jelszavak korában élünk. Politikában, tudományban, kulturában valami reklámíze van manapság mindennek. Aki jobban tudja ütni a nagydobot, hangzatosabb jelszavakat kiált világgá, az a legnagyobb, a legszakértőbb abban a dologban. Szaz emberiség legnagyobb hőse az, ki valami rendkívül tetszetős, mázsás jelszavakat kiált világgá, a melynek vagy nincsen megvalósítható tartalma, vagy csak parányi kis magvaska akad a malomkőnagsága „Mauthnerdiadalában.”

A gőz és villamosság századát sokkal találobban nem e lehetne a nagydob századának nevezni, e felett sokat vitakozhatnának történetudósaink.

Világbéke — ez is ilyen jelszó! Fülbeszó, kellemes hangzású, rövid kis szó, mely mázsás örömsúlyjal nehezedik a nagyobb századbeli halandók kebelére. Nem új dolog; kicsinyben rég megcsinálták már a vallás századok fedelmei, hadvezérei. Akkor isten békéjének hívták, treuga deinek s csak a hét néhány napjára terjedt, melyeken hüvelyükbe rejtették kardjukat a küzdő felek! Elhallgatott a csatakiáltás, csak a halkán imádkozó papok „Pax nobiscum” könyörgése zümögött a tábori sátrakban.

Nekünk ez az isten békéje már kevés, de talán már nem is korszerű (!), hiszen a vallás tételeim alapszik. Nekünk világbéke kell, mely az emberi érdekekből fakadjon. Ne háboruszkodjunk, mikor olosóbban kikereshetjük igazunkat nemzetközi választott bíróság előtt. Az eszme tetszetős és alkalmazásra is fog találni minden olyan kisebb fontosságú esetben, a melyért nem volna érdemes háborút viselni. De érdeken alapszik s így nem is fogják alkalmazni oly esetekben, a melyeknek, kedvező eldöntése megéri a háboru költségeit. Mert a számitó, önző ember ma nem bízik senki másban, ha a saját karjának erejében bizhatik, annál kevésbbé, mert az erőszak nem mérlegeli, kinek van igaza. Győz az erősebb s győzelme jogferrássa válik.

Akadtt nemrégiben egy hatalmas uralkodó, aki fellépett a világbéke apostolának. Beszélt, jegyzékezett, körlevelezett a világbéke érdekeiben, kongresszusra hívta a többi „legfőbb hadurakat”, kormányait. Csinnadratta bumm bumm! Szólt a nagydob, zengett a saját a bekecár dicséretétől, a ki port hintve a világ szemébe azalatt észrevétlenül és buzgón készült — a háborura. Azóta kitört a szélső Keleten a háboru s álló esztendeje már, hogy dühöng, százezrek életét, a nemzeti vagyion milliárdjait kívánva áldozatul. S a bekecár nem enged! Nem békül! A béke olajága helyett gyilkok a kezében, kenetteljes igék helyett gránátzapot áraszt ellenségeire — a bekecár, e tipikus alakja a je szógyárosoknak.

De vannak rajongók, kik a világbéke jelszava varázsnak rabjai. Vannak, kik emberszeretettől, a műveltség nevében küzdenek ez eszméért, nemes eszközökkel, szívhöz eszhez szóló okokkal. Ezek rajongók, különcök, kiket talán kíváncsiságból meg is hallgat a nagy tömeg de komolyan aligha veszi őket.

Ellentben mohón falja a háboru borzalmairól szóló híreket, kéjelegve ittasul meg az embervér barátjától, talán keveseli is a 30—40 ezer holttestből összedobált hullahal-mokat.

Mert hát hadd háboruskodjanak azok egymással. Csak minket ne bántsanak, hagyják békében a mi világunkat.

De ez még nem világbéke ám, polgártársuram!

Debreceni pereg.

— július 13.

Kohn Mór (gabnaügynök): Gazduram! Nagyszerű a termés! Annyi gabnája lesz, hogy be se győzi takarítani!

István gazda (szomoruan nézi a csenevész, ritkás termést): Elhallgasson, ha jót akar! Mikor venni akarnak, mindig soknak hirdetik a keveset, de mikor majd árulják, a sok is kevés nekik!

Puskás Csepü Gábor uram katonaviselt ember. Ott volt talán még Königrécénél is. Szívesen is emlegeti a kalandjait.

— Lúvésre kommandírozak, beszéli most is. Mi pedig csak tötöttünk — lüttünk, tötöttünk — löttünk, végre már nem is tötöttünk, hanem csak löttünk furtomfurt!

Két szamara volt az egyszeri tanárnak. Víz-hordásra használta.

A tanár urnak az volt a kedvenc szavajárása, hogy „mit sem ér a theória, a praxszis minden!” Azért a diákjai elnevezték a két szamarat „Theóriá”-nak és „Praxszis”-nak.

Történt azonban, hogy a „Praxszis” beledöglött a víz-hordásba. Azontul a „Theória” végezte egymaga a terhes munkát.

Mikor a professzor ismét a praxszist magasztalta, közbekiáltottak a diákok:

— Akármilyen jeles az a [Praxszis, mégis a Theória hordja professzor urnak a vizet!

Az adósok ellen.

— július 13.

Modern korunknak is megvannak a maga páriái: az adósok. Szegényeknek ugyanis elég bajuk van, a miért pénzük nincs, ezt a sok bajt pedig még tetézik azzal, hogy minden módon megnehezítik nekik az adóságesinálást. Az egész művelt világon már intézményes ellenőrző hivatalok állanak fön a szegény adósok megbélyegzésére. A telekkönyvi bekebelezés, a hivatalos lap árverési hirdetése és mindenek fölött azok a kedves tudakozódó irodák egyesült erővel iparkodnak tájékoztatni adóságainkról mindenkit, akár van köze hozzá, akár nincs. A szabók „fekete-könyve” évről évre kísért s

balhít, mintha a magyar miniszterium az idegenek hü szolgálatait nem méltányolná, — Rákóczy ez iránt is felvilágosít s különösen kérdezd meg Nepalek és Steinsch iránt s vedd közbe magadat, hogy valamiképp ne praetereáltassanak.”

II.

A szerb határőrvidék lázadása.

„Kedves barátom!

Raics Auditor a csajkásoknál, jelentette magát a választmánynál a rákok pacificatiójára. El fog hozzá menni. Az emberről annyit tudok, hogy keresztelkedett zsidó, Rajacsicsnak keresztfia, cliense, és hogy a lázadás kezdetén jól viselte magát, később Insbrukba ment, a császárnál volt s Eszterházy használt. — Most major. — Valeat puantium potest.

Nekem politicám: Amott Pozsonynál dől el Magyarország existenciájának sorsa, nem amott leut. Ott lehet vármegyéket veszíteni, de nem a nemzet lételét. Tehát onnan erőt kell felvonni, minél többet; ha mind felvonhatók, Magyarország győzelme el volna határozva egy holnap alatt. — E célra pacificatió kell. — Tehát pacificálni minden áron. De ez nem fog a mi célunknak megfelelőleg történhetni, ha hosszasan diplomatilázunk s titkolóztatunk vele, mit, és menait akarunk adni. Meg kell mondani a maximumot s utána tenni, tetszik, nem tetszik? Felelet 3 nap alatt. Egyszerűen: igen vagy nem; ha igen, jó; ha nem, többé nem pacifikálunk — hanem kiirtó háboru!

Ez az én nézetem. Ily szempontból

proponálom a levelet, melyet Raicsnak akartam írni s neked is megküldeni. Közöttöm a bizottmány. A bizottmány eltérő véleményben van, melyet Szemere alatt ide kért jegyzetei utján adott tudtomra.

En ezt a system de basculat nem szeretem. De nem vagyok mindenható. — Sajnálom, mert látom, hogy így nem lesz sikere

Ezek szerint Raicsnak egy más levelet adtam, melyet kérd, hogy veled közöljön, mert hozzád megyen. Csak általánosan van benne mondva, hogy hajlandók vagyunk pacificálni s hogy a módok és feltételek iránt töléd képsnd utasítást, ki meg vagy bizva teljhatalommal erre is.

Tehát ismételem, mit már egyszer írtam „mentsd meg a hazát” megmenetlik, ha a Bácsi és Bánáti erőnek legalább fele disponibilissé válik. Válik pedig ha pacificálsz. Nézeteimet s a bizottmány módosításait az ide rekesztettekben ismerni fogod. Cselekedjél. Utasítsd Vettert is, használj különösen az öreg Zákót, Pista atyát, — sok tekintélyvel bir a rákok között; ha Raicsnak hasznát vehetni gondold, utasítsd részletekben, ha nem, bocsásd el azzal, hogy készitse elő a népet s birja reá, küldjenek hozzád megbizottakat.

Ha a Sándor gyalogságot s a Huszárokat még nem indítottad volna fel — az Istenért indítsd gyorsan. Csuhá Szegedről adjon helyette felöltötött ujonekat utasítva van; oszd be a kezud alatt levő sor ezredkebe, azoknak kell lenni depót fegyvereknek — vagy fegyverek.

Általában, ha nem pacificálsz, így fogok seregeddel tenni: le küldök egy új honvéd zászlóaljot — felkérem a 2 ikat. Leküldök Vasa számára 600 embert, fegyverének kell lenni az ezrednél, fel kívánom a Gyulai 562 emberét, mindaddig, míg Bácsból s Bánátból vagy 7000 gyakorlott katonát fel nem küldtél. Periculum patriae in mora, non periculum Cottus Bács.

Hiba oda lenn az, hogy nagyon kiterjedt positiót vettek a tábornokok. Qui veut tout garder, ne garde rien. — Concentrálni kell az erőt, két három erős pontra és Streifecomandókkal dolgozni. — Ez az egyedüli lehetőség. — Ilyen egyik pont Bács. Küldöm le Klapka őrnagyot a géniecorpstól. Sestaurátatja sáncait, egy pár Blockhaust építte, Bezerédj Miklós effectuálja; aztán Klapka megyen tábor-kari főnöknek Vetterhez — Bánáti fi, ismer minden utat. Te Bács erősítésére adj pénzt Bezerédjnek, ha nincs pénzed, irjál, küldök.

Csak pacificálj, ha nem lehet, fegyvernyugvást köss, — ha ez sem lenne: concentrirte feste Postitioen, rein defensiv: és ide fel Kerstrup segítséget, — én pedig a hiányt új batallionokkal kipótlom.

Azért is pacificálj, mert a nélkül nem jehatsz fel, — pedig a hazának reád itt a kormányban irtozatos szüksége van. Válaszolj. Isten áldjon.

Pest. Nov. 13. 1848.

hived

Kossuth.

maholnap a szegény eladódott ember már csak valamire való ruhát sem kap — hitelben.

A társadalmilag kialakult ellenőrző intézmények tetejében pedig most jön a szolid kis Svájc és kitalált egy új módszert a szegény adósok újabb adósságesinálásának megnehezítésére. A zürichi kanton tanácsa most elfogadott egy indítványt, hogy a törvényszék állítsa össze az adósok listáját, melyet a kereskedőknek betekintés céljából rendelkezésre bocsáthat. Az eredeti indítvány még drágább intézkedéseket kért. Azt kívánta, hogy a ki ellen eredménytelenül vezetnek végrehajtást, annak az adósnak a nevét publikálják nyilvánosan. Ez az indítvány azonban megbukott. Ez hát Zürichben így is elég nehéz lesz most már sok embernek újabb adósságot csinálni.

Hiszen helyes az elv, hogy adósságot fizetni muszáj, de mikor csak egy dolog van, a mi nehezebb az adósságesinálásnál, és ez az adósságfizetés: hát akkor bizony nem csoda, hogy ez a szép elv legtöbbször csak szürke elv marad.

Az adósok többsége szívesen fizetne, ha birna fizetni. s ma, mikor mindenki viszonyain felül él, mindig több adósság csinálódik, mint a mennyi törlesztődik. A jó példával maguk az államok járnak elől, a mikor ily módon maga az állam se jobb a deáné vásznánál, bizony csak vizet prédikál az olyan törvény, amely az adósok üldözését mondja ki, de néha napján azért maga is adósságesinálást cikkelyez be.

Az adósok ellen való szigorúság mindig kockázatos dolog. Ma nekem, holnap neked. Nincs egyszerűbb és könnyebb metamorfózis, mint az, hogy a hitelezőből adós legyen. Jó lesz, ha azok, a kik a szegény adósok ellen olyan nagyon ágálnak, ezt meggondolják. Lám Budapesten is mi történt: Megakart jelenni nemrégiben egy ujság, a „Hitelezők Lapja“, mely egyebet se közölt volna, csak azt, hogy ki mennyivel és kinek tartozik. a nélkül, hogy fizetne. Már az első anyag beérkezétnél konstatálnia kellett a lelkiismeretes szerkesztőnek, hogy a saját nevét is le kellene közölnie az ékes listában. Persze a lap megszünt, mielőtt még megjelent volna.

És ezért végeredményben sohasem kell félni az adósokat. Elvégre ők vannak többségben a földi téren s ha álszenteskedésből — mint például most Zürichben — törvénybe is iktatnak holmi intézkedéseket az adósok ellen; igazi komoly és erős rendszabály ellenük sohasem léphet érvénybe, mert hiszen ők alkotják a többséget és ezt a többséget — sajnos — semmilyen üdvös válság nem fogja kisebbséggé változtatni.

— **Személyi hír.** Domahidy Elemér főispán tegnap délután Budapestre utazott.

— **Debrecen szabályozása.** Debrecen város szabályozási bizottsága tegnap délelőtt Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tartott: Az ülésen a város utca szabályozási tervezete került tárgyalásra, a melyet Acél Géza főmérnök terjesztett a bizottság elé. Az ülésen hosszas vita után elhatározták, hogy a szabályozást akként viszik véghez, hogy a most meglévő utcák épületei megmaradjának s csak az utcák ezentúl való kiépítése fog az új terveknek megfelelően történni.

— **Kossuth Lajos Tódor a máv. elnöke.** Budapestről írják: Vörös László

kereskedelmiügyi miniszternek azt a tervét, hogy Kossuth Lajos Tódort visszahódítsa Magyarországnak és őt az államvasutak elnöki székébe ültesse: határtalan örömmel tárgyalják mindenfelé. Ezt a tervet, közölték Kossuth Ferencel. Hír szerint a kereskedelmi miniszteriumban azt tartják, hogy a „Máv“-nak semmi köze a politikához; a Máv. elnöki állást soha nem politikussal, de mindig szakemberrel töltötték be. Kossuth Lajos Tódor tudvalevőleg a vasutügy terén vezető tekintély Olaszországban és akinek ott létesített szakreformját az idegen országok és meghonosították.

— **Áldozár jubileuma.** Breth Gyula r. k. kerületi esperes, bodrogkeresztúri plébános, e hó 16. an, vasárnap d. e. tartja áldozár szentelésének huszonötödik évfordulóját és egyúttal ezüst miséjét. Az ünneplő áldozár városunk szülötte, közép iskoláit is itt végezte és még a multból kifolyólag is széles körű ismeretség fűzi Debrecenhez.

— **A debreceni ev. ref. egyház hivatalában** a tegnapi naptól kezdve augusztus 31-ig reggeli 8 órától 2 óráig tartanak hivatalos órák.

— **Bomlik a szabadelvűpárt.** Nyiregyházaról írják: Dr. Bodnár István a nyiregyházi szabadelvűpárt alelnöke és bogáti Bogáthy József a nyirbátori kerület elnöke valamint Erős György állásukról való lemondásukat és a pártból való kilépésüket bejelentették.

— **Halálozások.** Kaszás József, B. Ujváros jegyzője, tegnapra virradó éjjel meghalt. A megboldogult 52 évet élt. — Özv. Knoll Rudolfné Huber Antónia 54 éves korában szerda este rövid szenvedés után elhunyt. Temetése péntek reggel 10 órakor lesz a Csapó utca 19 sz. gyászházban.

— **Békéltető bizottság Nánáson.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a belügyminiszter a hajdunásói ipartestület békéltető bizottságának alapszabályát jóváhagyta.

— **Alapítványi helyek.** A városi tanács a következő hirdetés közlésére kéri fel: Budapest székes főváros közönsége által, boldog emlékezetű József főherceg cs. és kir. Fensége, honvéd főparancsnokságának 25 ik évfordulója alkalmából s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül, folyó évi szeptember 1-től a József fiárvaházban egy hely, az Erzsébet leányárvaházban pedig két hely kerül betöltés alá, melyeknek betöltése céljából, ezennel pályázat hirdettetik. — A József fiárvaházba, valamint az Erzsébet leányárvaházba való felvétel kellekeikéig igazolandó: a.) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott, vagy tartozó apának törvényes leszármazója; b.) a vagyontalanság; c.) fiárváknál (a kik t. i. apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága; d.) hogy az árva 6 ik életévét már beöltötte és hogy a fiu árva a 10 ik, a leány árva pedig a 12 ik életévétul nem halad a; e.) hogy ép testű és elméjű, a himlőn át esett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora, és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság, közhatóságilag hitelesített orvosi helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kéllően felszerelt bélyegtelen kérvények — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi augusztus 10-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, a honnan Budapest székes főváros hatóságához fognak

küldetni, és a kijelölési jog gyakorlása végett József Agost főherceg cs. és kir. Fenségehez fognak felterjesztetni. Az alapítványi helyek az 1905—6 tanév kezdetén lesznek betöltendők, s a felvételtől, vagy fel nem vételtől az árvák hozzátartozói, Budapest székes főváros tanácsa által hatósági úton fognak értesíteni.

— **Sertés vásár.** A következő hirdetményt kaptuk: A VIII. á. e. körzetben szórványosan uralkodott sertésvész megszűnővén, a zárlat mai napon feloldatot, miért is f. hó 17-én a heti serlés vásár a rendes helyen fog megtartatni. — Debrecen, 1905. július hó 12. én. Mezőrendőrkapitányság.

— **Orvosi körökből.** Dr. Engel Ignác orvos 4 heti tartózkodásra Ó-Tátra-Füredre utazott. Távollétében Dr. Széll Kálmán orvos helyettesíti.

— **Gyermek járvány.** Városunkban rendkívül terjed a gyermekek közt a bélhurut. Nem győzzük eléggé figyelmeztetni a szülőket, hogy különösen a gyümölcs evéstől tartsák vissza a gyermekeket.

— **A magyar japán barátság.** Óriási már a japán kultusz ebben az országban. Mindenütt mindig csak a japánokról és hős hadvezérükről, Oyamaról beszélnek. A magyar küldöttség diszkardot visz tudvalevőleg a japán félistennek. Most, mint Budapestről írják, Svare Ignác kereskedő és bányászakértő, még március havában levelet intézett Makino bécsi japán követhoz. A levélben megírta, hogy egy vadászfegyvert óhajtaná ajándékozni Oyama tábornoknak, amely I. Napoleoné volt. Makino tegnap válaszolt a levélre a következőképen: Van szerencsém értesíteni, hogy e hó hetedikéről kelt nagyon becses levelét megkaptam. Egyben őszintén megköszönöm azt az értékes ajándékot, amelyet Ön Oyama tábornagnak óhajt fölajánlani. Az ön történelmi nevezetességű fegyverének értékét én igazán meg tudom becsülni — s éppen ezért nagy örömmel vállalkozom arra, hogy rokonszenvének tanubizonyosságát rendeltetési helyére juttassam. Fogadja, uram, kiváló tiszteletem nyilvánítását. Makino.

— **Az apróhirdetések örültje.** Budapestről írják: Maister Mária 28 éves varrónő az éjjel bement a főkapitányságra s panaszt tett — az újságírók ellen.

— Ők tettek tönkre, — mondta az ügyeletes tisztviselőnek. Olyan szépen írják az apróhirdetéseket, hogy „muszáj“ volt miadegyikre válaszolni.

Kék selyemszalaggal átkötött nagy csomó levelet tett a tisztviselő elé:

— Ennyi levelet kaptam a hirdetésekre. A „Szívavány 10“ aláírást husz koronával kellett kiegészíteni a pénzzavarából, a „Lovagostort“ tizzel. De pénzembe került ez a „Szóke bajusz“ is, sőt a „Biztos rév“ is. Szegény asszony vagyok. Annnyira „belemásztam“ az apróhirdetésekre, hogy tönkrementem. Most lakásom sincsen. Tessék nekem szálást adni.

A központos kihivatta a szerencsétlenhez a mentőket, akik bevitték a lipótmezei örültek házába.

— **Tiszába fult család.** Tiszadobon — mint onnan jelentik — aminap megdöbentő szerencsétlenség történt. Egy fiatal asszony a holt Tisza partján ruhát mosott s vele volt tizennégy éves leánya és ötéves fia is. A kis fiu egy őrizetlen pillanatban a vízbe ment s csakhamar alámerült. Az anya leányával együtt kétségbeesetten sietett gyermeke megmentésére de egyikük sem tudott uszni és ők is odavesztek. A szerencsétlen asszony férje Amerikában él.

— **Elhunyt ifju.** Ticszacsegéről Simon János 16 éves fiu, jó módú szülék gyermeke a npokban vándorkomédiásokkal megszőkött és nyoma veszett.

Glück Ede

legnagyobb cipő áruházában óriási választék legjobb minőség férfi, női- és gyermek cipőkben, kalap, fehérnemű és divatcikkekben mesés olcsó árak mellett. Piac és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szembe.

— **Előadás a mentőegyesület javára.** A Bika szállóban lévő Angelotti mulatóban tegnap este fényes műsorral díszelőadást tartottak a debreceni mentőegyesület javára. — Az előadáson óriási közönség volt jelen és sokat tapsolt a szereplőknek. A műsor egyes számaiból különösen tetszett Vasváry prólogja és a mentés szimbolikus élőképe. Nagy sikert aratott Angelottiné is, a ki ügyes játékaival tette feledhetetlenné az estét — Az előadás igen szépen jövedelmezett Debrecen ezen emberbaráti intézményének alapja javára.

— **Műkedvelő előadás.** Az asztalos ifjúság e hó 29-én a Margit fürdő dísztermében műkedvelő előadást rendez. A Liliom Klári című népszínművet fogják színre hozni. A darabból a próbák serényen folynak. A szerepek ügyes kezekben vannak. A rendezőség mindenlehető elkövetés fáradsággal tan tevékenységet fejt ki a siker érdekében.

— **A kedvenc csóka.** Nagyon szerette Hampel Józsefné Borz utca 19. szám. alatti lakosnő betanított csókját, melyet május 25-én elloptak tőle. A kedvenc maradt tegnap Szabó István nevű szomszédjánál látott meg. Szabó előbb azt állította, hogy vette a csókat, majd meg azt, hogy találta, de visszaadni nem akarta. A csóka miatt Szabó ellen feljelentést tett Hampelné a rendőrségen.

— **Ujságírói élelmesség.** Egy amerikai folyóirat érdekesen mondja el, hogy egy amerikai táviró-ügynökség, az Associated Press vatikáni tudósítója két esetben minő fényes tanubizonyítást adott élelmességének. XII. Leó pápa tudvalevően hozsazadalmas betegeskedése bő alkalmat adott arra az ügynökség tudósítójának, hogy minden szükségeset a lehető gyors tudósításra előkészítsen. Az olasz postaminiszter megígérte Rampolla államtitkárnak, hogy a pápa halálát követő két órában semmiféle ezt jelentő táviratot nem enged elküldeni, hogy a halálhírt legelőször az összes pápai követségek kaphassák meg. Azt pedig pontosan megállapították, hogy a pápa elhunytának megtörténtét egy teljesen közömbös, más eseményt jelző távirat fogja a követségekkel tudatni. De abban a pillanatban a mikor a pápa meghalt, egy becses szolga, a ki a pápa ágya mellett állott és a kit az „Associated Press” már rég felfogadott, kisértett az előcsarnokba és kért egy gyertyát. Ez volt a jeladás az ügynökségnek egy másik felfogadott alkalmazottja számára, a ki rögtön a telefonhoz sietett és értesítette a két mérföldnyi távolságban várakozó tudósítót a halalozás beálltáról. A hír kilenc perccel későbbben már New Yorkban volt, a honnan rögtön tovább sürgönyöztek, úgy hogy két, ill. tőleg tizenegy perccel későbbben már San Franciscóban is tudták a halálhírt. A többi táviró-ügynökségek: a Havas, a Reuter stb. csak az Associated értesülése nyomán tudták meg, hogy a pápa meghalt. A conclave tanácskozássairól az érlelmes amerikai ügynökség egy kibornok mosócédulája és egy másik kibornok orvosi rendelvényei révén értesült s ez uton tudta meg jóval előbb összes európai kollégáinál az új pápa megválasztását.

— **Strófák „Platz urról.”** Egy vidéki újságban olvassuk a következőket: A szegedi főigazgató még mindig napirenden van. A szegény Kosztics Miklós otrombasáskodással előidézett halálába csak nem tudnak belenyugodni a jó szabadkaiak. S minden módon éreztetik a nagyságos főigazgató urral indokolt megvetésüket. Közgyűlési határozattal bélyegzik meg, a miniszteriumtól elmozdítását követelik s most egy ügyvéd nyílt levélben azt vágja a főigazgató ur szemébe, hogy a multkori mosakodásában — úgy hazudott, „mint egy vétkét mentegető csirkefogó” Hát ez igaz lehet. Sőt igaz is. A főigazgató ur azonban mégsem érdemli meg. Mikor Kosztics Miklós, a családfenntartó, tehát osztályozhatatlanul jeles gim-

názista a kutba ölte magát, — vele együtt halt meg Platz Bonifác ur is — Megölte őt a jóérzésű társadalom osztatlan undora, mely a botrányos eset hírére egyszerűre zudult e szörnyepedagógus fejére. Oly tökéletes hulla ez az ur, hogy ha egy hét múlva azt újságnak, hogy szív-elzsirosodásban meghalt, mindenki azt mondaná: „Tudom!” . . . Mert nem halotta-e például az emberi társadalomra nézve — a méregkeverő, ha nem is adják át Bali Mihálynak? És vajjon fokozása-e a bojkottnak, ha arról a méregkeverőről utólag kisütik, hogy hazudott? Bizonyára uem . . . Hát ezért nem érdemli meg a szabadkai hóhérpedagógus az ügyvéd ur férfias nyilatkozatát.

— **x LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyvitási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiskakában.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

A spanyol király merénylete.

Érdekes megkeresés a debreceni rendőrséghez.

— július 13.

A debreceni rendőrséghez érdekes átirat érkezett tegnap. A debreceni detektívek nagy halpra vetették ki a hálójukat. A budapesti főkapitányságtól ugyanis megkeresés érkezett Debrecenbe, mint az ország többi rendőrségéhez is, hogy a spanyol király merényletét nyomozni kell, mert bizonyos adatok szerint a tettes Magyarországon bujkál.

Az kétségtelen, hogy a merénylet nem éppen Debrecenben választotta ki rejtekhelyül, de azért a detektívek keresik, mert lehet, hogy nyomozás közben esetleg más ismeretlen tettesnek is jöhetnek a nyomára.

Az ügy egyébként elég érdekes és az alábbiakban ismertetjük:

Párisban, a Rue Rohan és a Rue Rivoli sarkán öt hét előtt az anarkisták két bombát vetettek XIII. Alfonz spanyol király kocsija felé. A pokolgép a kocsi hátsó kerekei közé zuhant és a fiatal uralkodó másfél perc múlva bájos mosolyival köszönte meg a párisiak rokonszenves ülvkiáltásait. Este részt vett Loubet elnök ebédjén, amelyet a tiszteletére rendeztek és vidáman, gondtalanul beszélgett a megihusult merényletről.

Monquin, a párisi titkos rendőrség vezetője, akit Loubet elnök annak idején magához hivatott, kijelentette, hogy érdekes nyom van a kezében arra nézve, hogy ki követte el a merényletet. — A neve Ferras Alexandro, spanyol származású és főalakja a Párisban székelő idegen származású anarkistáknak. Május huszonhatodikán, öt nappal a merénylet előtt, névtelen feljelentést kapott a rendőrfőnök, amelyben figyelmeztetik, hogy öt anarkista merényletet tervez XIII. Alfonz király ellen.

A feljelentettek közül négyet sikerült is elfognia a rendőrségnek, az ötödik, Ferras Alexandro azonban elmenekült. A rendőrség azonnal öt gyanúsította a merénylet elkövetésével s ezt a gyanút megerősítette a négy elfogott anarkista, akik azt vallották, hogy az anarkista szervezet Ferrast bizta meg a tett elkövetésével.

A párisi rendőrség ekkor a legfáradhatatlanabb embereire bizta az anarkista hollétének kifürkészését és díjakat ígért a becsületes megtalálónak. Mindennek azonban kevés eredménye volt. Páris összes lebujait és kétes helyeit heteken keresztül keresztül-turkálták a párisi rendőrök, akik csaknem összes teendőiket elhanyagolták a merénylet anarkista felkutatásáért.

A sok kutatás, fáradozás azonban mégsem járt eredmény nélkül. A párisi rendőrség kétségtelenül megállapította, hogy Alfonz király merénylete Magyarországra szökött. Egyik testvérének levelet írt, amelyben hírül adja, hogy Magyarországra utazik, ahol reméli, hogy teljes biztonságba lesz. A párisi törvényszék lefoglalta a levelet és táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot a szenzációs fordulatról. A párisi törvényszék elfogatási parancsa így szól:

Elfogatási parancs. Ferras Alexandro (Sándor) ellen; házaló, vásárokon hamis ékszereket árul. 175 cm született 1880. évi május hó 24-én Barcelónában, magas, igen barna szakállal (nyelvet talán laborotváltott), haja fekete, angolosan levágva, fogai fehérek, szemöldöke hosszú, szemé fekete, orra egyenes, balkezén égástól eredő sebhely. A nevezett 1905. évi május hó 31 iki és június 1-ei éjjelen a Rue Rohan és Rue Rivoli utca sarkán a spanyol király és Loubet által elfoglalt kocsiba két bombát vetett.

A budapesti főkapitányság az elfogatási parancshoz a következő tóldalékat írta:

Megkeresetnek az összes nyomozó hatóságok, hogy ezen ügyben a nyomozatot megjeitni és nevezett esetleges letartóztatását az államrendőrség főkapitányi hivatalával Budapesten táviratilag közölni sziveskedjenek. 47.494—1905. Budapest, 1905. július hó. Főkapitányság.

A párisi hatóság üzenete nagy szenzációt keltett a debreceni rendőrségen. A budapesti detektívönök legügyesebb embereit mozgósítja a merénylet kézrekerítésére, akik közül többen vidékre utaztak, hogy ország-szerte keressék a merénylet házalót.

TAVIRATOK.

Ki lesz a norvég király?

Krisztiania, jul. 12. A Norsk Telegrammbureau jelenti: Mivel hogy tudvalevőleg a norvég állami hatóságok a norvég trónt a Bernadotte ház egyik hercegének ajánlották fel, nem igaz az a híresztelés, hogy Károly dán herceg lép Norvégia trónjára.

Japán és Anglia.

London, jul. 12. Arisugava japán herceg a Preussen nevű gőzösön fogadta a Reuter ügynökség kiküldöttjét és így nyilatkozott az angol fogadtatásról: Az a szívesesség a nelylyel Angliában fogadtak, csak szűkebbre fűzheti azt a viszonyt, a mely a két nép közt szerenésére fennáll. Azok az érzelmek, a melyek Japánt Angliával összekötik, nemcsak a formális szövetségből erednek, hanem megfelelnek a két nép érzelületének. Azt a fellevést hogy litogatisának politikai háttere van, a herceg tagadta. Hogy a két szövetséges nemzethez egymáshoz még közelebb jöjjön, politikai iniciatívákra szükség nincsen. Csak azért jött Angliába, hogy a barátság és tisztelet üzenetét hozza át. Végül a herceg kifejezte azt a kívánságát, hogy nyilatkozatát tolmácsolják az angol lakosságnak.

Az orosz forrongás.

Pétervár, jul. 12. Szuvailov herceg meggyilkolásának híre itt óriási megdöbbenést keltett, mert a rendőrkapitány igen kedves embere volt a cárnak. Az egész udvart szörnyű félelem tölti el. A cáron az idegroham annyira erőt vett, hogy ágyba kellett fektetni. A környezete aggódik életéért.

Pétervár, jul. 12. Julius 19-én üi össze a zemsztvo. E nemzetgyűlésről már most olyan hírek keltek szárnyra, hogy a zemsztvo a cárt megfosztja trónjától. Igen előkelő helyen megerősítik e híreket.

Bányaszerencsétlenség.

London, jul. 12. A waitstowni bánya-szerencsétlenség után már ezideig 69 hoztak napfényre. Attól tartanak, hogy 126-an pusztultak ei.

Gépkocsi szerencsétlenség.

Prága, jul. 12. Auersperg herceg uradalmi főtisztje ma két más hivatalnokkal gépkocsizásra indult. A gépkocsi egy árokba fordult és Fried, a főtiszt oly szerencsétlenül esett ki, hogy szörnyet halt. A másik két utas sérülése életveszélyes.

Az áruló kapitány.

Tokio, jul. 12. Bourgoin kételkedés miatt elítélt kapitány ügyében többek között az áll, hogy Bourgoin értesítette a Petit Parisient és Delabry kapitányt Párisban arról, hogy az ostromló hagsereg Portartur átadása után észak felé vette utját, ugyszintén tudósította az említetteket a mukdeni csata után is. Ez utóbbi esekben a hirt a francia követség postazaeskőjában továbbították.

Hervayné kegyelmet kapott.

Bécs, jul. 12. Ismeretes az a szenzációs bűnper, a melynek nevében Hervay külügyminiszteri főtisztviselő és a felesége voltak hősei. Hervay, a mikor megadta, hogy neje közönséges szédélgő és hogy előbb férje volt, szegényében gyorlotta magát. Az asszonyt a bécsi törvényszék 4 havi börtönrre ítélte. A király Hervay Loeben asszony büntetését eleegedte.

A napszurás áldozatai.

Temesvár, jul. 12. A határban dolgozó aratók közül ma három ember napszurást kapott és meghalt.

Macedonia pénzügyei.

Konstantinápoly, jul. 12. A porta az összes nagykövetek utolsó jegyzékére, melyben sürgetik a macedoniai pénzügyi reform nemzetközi ellenőrzésének elfogadását visszautasító felelet adott, rámutatva arra, hogy nem kell ellenőrzés, mert a pénzügyi reformok jól beváltak. Az elutasítás nem okozott meglepetést és a hatalmak megszokni fogják az ellenőrzéshez. Rövid időn belül várható az e tekintetben tett lépések.

Budapesti gabonatózsdé.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 11.

Buzakinálai jóvételkedv javult. Tartott irányzat mellett 18,000 métermázsza került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonaforgalmak viltozatlanok. — Idő: részben felhős.

Buza októberre	15.48—50.
" 1906. áprilisre	16.00—02.
Rozs októberre	12.62—64.
Zab októberre	11.26—28.
Tengeri júliusra	15.14—16.
" 1906. júliusra	10.64—66.
Répece augusztusra	24.20—40.

Törvényszék.

§ Az ügyvéd ur nyaral. Sveitzer Oszkár szén nagykereskedő bizományi szerződést kötött Tólos Károly szén kiskereskedővel. Ezen bizományi viszonyból kifolyólag Tólos nem tudott elszámolni Sveitzernek, aki erre sikkasztás miatt feljelentést tett ellene. Tegnap tárgyalta ezt a sikkasztási bűnügyet a büntető törvényszék Oláh bíró elnöklété alatt. A tárgyaláson azonban sem a panasos sem ennek jogi képviselője nem jelent meg. Az egyik tanu bejelentette, hogy a panaszos ügyvédje jelenleg Siófokon nya-

ral s ezért nem jelent meg a tárgyaláson. Egyben az ügyvédnek azon kérelmét is tolmácsolta a tanu, hogy a bíróság napolja el a tárgyalást őszre. Az elnök az ügyvédek ezen elmaradását a bírósággal szemben való tiszteletlenségnek nyilvánította s 100 korona pénzbüntetéssel sújtotta. A törvényszék azután letárgyalta az ügyet s dr. Hodászy kir. ügyész vádelejtése után a vádlottat felmentette a sikkasztás büntetettének vádjáról.

A Grange-ház drámája.

Sherlok Holmes legújabb elbeszélése.

Írta: Conan Doyle. 8

Ne játszszék velem mint egy macska az egérrel.

— Adj egy cigarettát Watson. Gyujtson rá, kapitány ur. Csillapítsa le kissé idegeit. Nem ülnék itt önnel, ha azt hinném, hogy ön közönséges gonosztevő. Viselkedjék nyiltan és talán segíthetünk valamit. Ha nem lesz őszinte, tudja jól, szétmorzsolhatom azonnal.

— Mit óhajt uram?

— Mondjon el mindent, a mi tegnap a grangei kastélyban történt de őszintén. Semmit se tegyen hozzá, semmit se vegyen el belőle. Ha csak egy hajszálnyira eltér a valótól, sipok egyet, bejön három rendőr és akkor többet nem segíthetek önön.

A tengerész gondolkodott egy darabig, azután nagy kezeivel a combjára ütött.

— Nohát megpróbálom, azt hiszem becsületes emberrel van dolgom. Elmondok önnek mindent. De egyet előrebeccsátok; nem sajnáltam meg semmit, nem is félek semmitől és újra is csak megtenném és büszke volnék a tettemre. Atkozott vadállat! Lady Mary Frasesért... nem akarom annak az utálatos embernek a nevében nevezni, odaadram százszor is az életemet, csak hogy mesolyogna egyszer rám a lady.

Elmondok mindent uraim és azután mondják meg, tehettem-e mást minni a mit tettem. Késsé visszafelé kell mennem a históriával, arra az időre, a mikor első hajóztiszt voltam a Rock of Gibraltaron. Ott láttam meg a ladyt és mindjárt éreztem, hogy ő az egyetlen asszony számomra a világon. Napról napra jobban megszerettem és százszor térdeltem éjjel szolgálatom alatt a hajósarkára és esékoltam a fedélzet padlóját ott a hol lady Mary szokott állani. Nem volt jegyesem, de jól, becsületesen bánt velem. Nincs okom panasza. Jó pajtásom, jó barátom volt. Mikor elváltunk, ő szabad volt, nem kötötte le magát hozzám, csak hogy én nem voltam már többé szabad, mert egész lelkemmel csüggttem rajta.

Mikor legutóbb visszatértem Adelaideből, már férjhez ment. Miért ne ment volna férjhez, ha kedve tartotta? Rang és pénz megillette. Szép, gyönyörű teremés volt. Nem voltam oly önző, hogy haragudtam volna rá, mert férjhez ment, sőt öntültem, hogy jó szerencsét csinált, de azért nagyon szerettem tovább is.

Azt hittem, nem látom többé soha. Mikor azután legutóbbi utamról visszatértem, kapitánynak neveztek ki és dolgom akadt Sydenhamban. Egy nap találkoztam az országúton Theresa Wrighttel a régi komornájával.

Ez azután beszélt nekem a ladyról, az úsról és mindenről. Mondhatom uram, majd belőütem abba, a mit hallottam. Ez a részeg kutya kezét merte emelni arra az asszonyra, kinek én a lábanyomát is megcsókoltam volna. Találkoztam még néhányszor Theresával azután lady Mary is eljött azzal is találkoztam. Azután még egyszer eljött, de azután nem jött többé el.

Egyszer csak hírt kapok, hogy egy héten belül utá kell kelnem. Elhatároztam, hogy még egyszer látni fogom lady Maryt, mielőtt elutazom. Theresa mindíg jó barátom volt, szerette Maryt és gyűlölte azt a gaz embert épp úgy, mint én. Tőle tudtam meg, milyen a rend a háznál. Mary rendszeren kis szobájában a földszinten ült és olvasott. A

mult éjjel odalopódtam és halkán kopogtattam az ablakon. Eleinte nem akarta kinyitni, de tudom, hogy mégis szeretett és nem akarta, hogy kint a fagyos éjszakában várják.

Az ablakon át intett, hogy menjek a nagy erkély ablakhoz. Ezt nyitva találtam és így beléphettem az ebédlőbe. Itt elbeszéltem nekem dolgokat, a miktől a vérem felforrt újból, atkozottam azt a durva embert, a ki oly rettenetesen bánik ezzel a szegény asszonynyal.

Eppen az ablaknál ültem vele szemben, isten a tanum, hogy ártatlanul, semmi rosszra sem gondolva s ekkor az az ember mint egy örült beront a szobába és a legundokabb káromkodásokkal illeti a szegény asszonyt és bottal az arcába vág. Erre én neki rohantam, becsületes küzdelem támadt közöttünk. Látja ezt a karomon, ez volt az első ütése. Azt hiszi fájt nekem, nem. Életem halálra tehát, az ő élete vagy az enyém! A szénfogat felkaptam s a fejére vágtam.

Gondolják meg uraim, mást tettek volna e önök az én helyemben? A szegény asszony is fölsikoltott mikor leesaptam, erre Theresa is lerohant a szobájából. Mary elájult. A kandallón egy üveg bor állott. Theresa néhány cseppelt öntött Mary ajkaira, mert szegény asszony félig halott volt a férje ütésétől. En is ittam néhány cseppelt. Theresa hideg volt, mint a jég, az ő ötlete volt, hogy oly látszatot adjunk a dolognak, mintha betörők jértek volna itt.

En ezután levágtam a csergettyű kötelet, szétrejtöttem a végét, hogy úgy lássék, mintha lerántottam volna a kötelet; egy csomót kötöttem a kötelre, mintha meg lett volna a székhöz köve. Összeszedtem néhány ezüst edényt és elrohantam. Az ezüstöt a tóba dobtam és gyalog Sydenhambba siettem. Ugy éreztem ekkor, mintha életemben most végeztem volna először egy tiszta munkát.

Ez az igazság, Holmes ur, ha a fejembe kerül is.

Holmes hallgatott és tanakodott megában. Fel s alá járt a szobában, majd oda ment a kapitányhoz s megrázta a kezét.

— Lássá barátom, — elhiszem. Minden szót a mit mondott, igaz. Tudam is mindent előre. Lássá, eltaláltam a helyes nyomot s könnyen elfoghattam volna őnt.

— Ön nem hiszem, hogy a rendőrség valaha nyomomra akadt volna.

— En sem híném. Ceker kapitány, szerencse, hogy én nem vagyok rendőr, csak magándetektív. Az ügy azonban nagyon komoly, de belátom, hogy olyan körülmények közé jutott ön, hogy nem tudott egyebet cselekedni, kivált az ön heves természetével. Akármint van is, ígérem önnek, hogy nem fogom meggátolni, hogy eltűnjék innen.

— S azután minden kiderül?

— Nyilván kiderül minden.

A tengerész elpirult.

— És ilyen ajánlatot tesz ön nekem?

Ismerem annyira a törvényt, hogy tudjam, hogy lady Maryt, mint a gyilkos bűntársat elfoghatják. Azt hiszi, hogy cserben fogom én hagyni ezt az asszonyt, csak hogy mentsem a magam bőrét? Nem, ezt nem teszem meg. Részül ismer. De az égre, Holmes ur! találjon egy módot rá, hogy Miss Mary megmenekedjék a büntetéstől.

Holmes újra kezét szorít vele.

— Látja, újból a lelkéből beszél. Nos, nagy felelősséget veszek ugyan magamra, de hisz Hopkins soh'se tud meg semmit. Lássá kapitány ur, próbáljuk meg: ülünk törvényt ön felett. Ön a vádlott, Watson te vagy az esküdtszék, én vagyok a bíró. Hallotta esküdtszék ur a vallomás, büntés-e ez a vádlott, vagy nem?

— Nem bűnös, bíró ur!

— Vox populi, vox dei. Az esküdtszék felmentette, kapitány ur! A míg a rendőrség egy más tettest ki nem derít, ön miatta nyugodt lehet. De egy év múlva térjen vissza a ladyhoz és talán a jövő igazolói fogja, hogy helyesen itéltek meg őnt.

(Vége.)

MAGYAR állam vasutak menetrendje 1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:

	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 18
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
m. á. vasutól	reggel	5 35
vásártérrel —	reggel	5 44
m. á. vasutól	d. e.	8 09
vásártérrel —	d. e.	8 16
H-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 41
m. á. vasutól	d. u.	4 41
vásártérrel —	d. u.	4 54
m. á. vasutól	este	7 —
vásártérrel —	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérrel	reggel	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérrel	d. u.	5 16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51

Bpestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31. -kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35

Debrecenről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	3 29
Budapest — Nagyvárad f. gyorsv.	este	6 40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár — M.-Szegedről — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely-Szerencs	este	11 31
vásártérre —	reggel	7 33
mávasuthoz	d. e.	7 40
vásártérre —	este	6 22
mávasuthoz	este	6 28
vásártérre —	d. u.	3 29
mávasuthoz	d. u.	3 35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3 13

Feltűnést kelt!!!

18 k. helyett
csak 7 kor.

Pompás metronir-Gloria-ezüst óra. 3 erős fedéllel, ugró borítékkal, gazdagon véve, pompásan járó, 3 évi jót állás mellett, utánvételt csakis

7 korona.

Uhrenf. J. König.
Wien, VII. Westbahnstr. 36/72.

NYAVAJATORÉS!!

Ki nyavalyatorés, görcs és más ideges állapotba szorod, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által Majaa-Frankfurt.

Még a modern vegyészeti hatalmas haladása és ebből kifolyólag keletkezett számtalan kozmetikus készítmény sem volt képes a 40 év óta bevált Dr. Lengyel frigyese

Nyirfa-Balzsam

félé

piperecikket hátérbe szoritani: ez annak jele, hogy ebben tényleg jó, természet által készített bőrszépítő szert bírnak. Azon tulajdonsággal bír hogy általa a felső bőrréteg lassankint lehámlik és az így módon tisztított bőr alatt levő réteg láda, ifjított alakban mutatkozik és ezzel egyidejűleg megszűnik mindenemű kiütés, szepő, folt, vörösség és anyajegy az arokedők és himlőhelyek lassankint teljesen kismúlnak, egyszóval az arcszín friss és élénk színezetet nyer

Egy korsó ára használati utasítással 3 korona.

Dr. Lengyel félé benzol-szapan darabonként 120 és 70 fillérigen enyhén hat és ténylegesen elősegíti a balzsam hatását. Raktáron az összes nagyobb gyógyszerárakban gyógyszeranyagkereskedésekben és illatszertárakban továbbá a főraktárban:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárakban
Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 26
valamint a „NÁNDOR“ gyógyszerárban
Váci-körut.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek

Francia batistok

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó sző-

velek

Oriási raktára!

ANCELOTTI MÚLATO

az „Arany-bikában“

Előleges jelentés,

Folyó hó 30-án. Pénteken lesz

Angelotti igazgatónő első fellepte.

Uj! **Uj!**
„Az akaratos asszony“ bohózat.

Hilda és Tilda
párdalosok.

Valamint az összes szerződöttetett művészek fellepte.

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, díszcserjék, gömbákácfákat és más kertészethe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében, jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetésük után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

Zacherlin

Nagyon segít és utól-
érhetlen fűregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen:

Csanak József
Crisco Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházy János
Fritsch Károly
Ganovszky Lajos
Góczey István
Havas József
Jósa és Jóna
Kertész Nándor

Klein Ignác
Kóhr Henrik
Kömölösy Lajos
Kontsek Géza
Kernhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát
Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Nándor
Parti Ferenc
Rickl Antal József

Róth Antal
Tóth Kálmán
Váray József
Góczey István
Böszörményi István
Molnár Jenő.
Kornhoffer József
Kertész Miklós

Lévay Vince
Pollák Móric

Hajduböszörmény:

Gemeinbeck József
Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

Körner Lola

Tiszafüred:

Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weissmann József

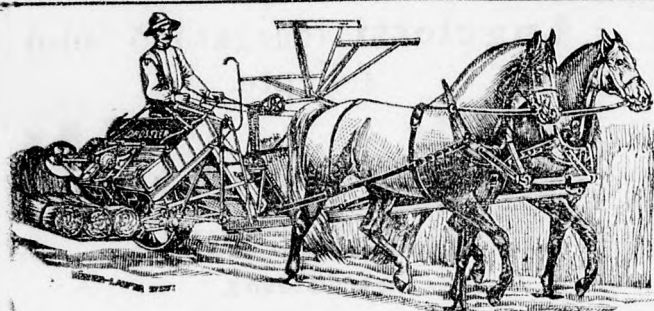
Berettyóújfalú:

ifj. Weiszberger Ignác

Érmihályfalva:

Grósz Hermann

kereskedőknél.

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár Budapest VI, Váci-körút
59. — SZÁLLIT: Magánjárákat, Locomobilokat, teljes Gőzcsepítő-
készleteket, Gőzekészleteket, „Milwaukee“ Fűkaszalógépeket, Arató
és Kévekötőgépeket, legújabb szerkezetű „Rákóczy Drill“ vetőgépeket
és mindenféle egyéb gazdasági gépet szolid és tartós kivitelben.
Árjegyzékkel és árajánlással kívánatra díjmentesen szolgálunk.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TÁNCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsrajtóval felszerelt
KÖNYVNYOMDA,
hol mindennemű
NYOMTATVÁNYOK
izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.
HIRDETÉSEK
a
„SZABADSÁG“
részére
jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.
ELŐFIZETESI ÁR:
Helyben:
Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.
Vidéken:
Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 kor.
Negyed évre 5 kor.